

PDW: Mowa nienawiści w przestrzeni publicznej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	PDW: Mowa nienawiści w przestrzeni publicznej
Kod przedmiotu	09.0-WH-FGP-MNw PP-S19
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	6
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Magdalena Hawrysz, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Wiedza: Zapoznanie studentów z językowymi mechanizmami mowy nienawiści, którą będzie się rozumieć szeroko, tzn. jako wszelkie wypowiedzi łączące, poniżające i dyskryminujące ze względu na płeć, wiek, orientację seksualną, przekonania polityczne, wyznanie, narodowość, rasę, niepełnosprawność. W tym obszarze zajęcia mają uświadomić również to, że słowna przemoc, tak silnie obecna we współczesnym życiu publicznym, sięga korzeniami głęboko w językowo-kulturową przeszłość.

Umiejętności: Kształcenie wrażliwości na wszelkie przejawy mowy nienawiści oraz uświadomienie pozajęzykowych skutków stosowania agresji werbalnej oraz wagi językowych zachowań etycznych.

Oglądowi zostaną objęte różnorodne teksty (publicystyka - najnowsza i międzywojenna, debaty polityczne, wpisy na forach internetowych, reformacyjna polemika religijna, proza artystyczna), co pozwoli dotrzeć do przyczyn, funkcji, przejawów i sfer funkcjonowania mowy nienawiści.

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

1. Mowa nienawiści i terminy pokrewne. Ujęcie językoznawcze, socjologiczne, prawne.
2. Językowe mechanizmy mowy nienawiści. Leksykalne i tekstowe środki agresji słownej. Ukryte formy przemocy werbalnej.
3. Mowa nienawiści - symbole graficzne, symbole liczbowe, gesty.
4. Źródła i skutki mowy nienawiści.
5. Mowa nienawiści a problem wolności słowa i poprawności politycznej. Tolerancja.
6. Sfery funkcjonowania mowy nienawiści.
7. Mowa nienawiści - ludzie, organizacje, organy prasowe.
8. Walka z mową nienawiści - inicjatywy społeczne, organizacje, sylwetki działaczy.
9. Język równościowy. Mowa życzliwości.
10. Sztuka wobec dyskryminacji i wykluczenia.

Metody kształcenia

Pogadanka, wykład konwersatoryjny, dyskusja problemowa, praca w grupach, praca z tekstem źródłowym (w tym przedstawieniami ikonycznymi i nagraniami audio-wideo).

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbol e efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student ma uporządkowaną wiedzę obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu etyki języka, nieetycznych zachowań komunikacyjnych, agresji językowej, manipulacji językowej	• KD1_W04	• aktywność w trakcie zajęć • dłuższa wypowiedź na forum grupy	• Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student umie przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację tekstu agonistycznego, nieetycznego zachowania komunikacyjnego, uwzględniając kontekst społeczno-kulturowy oraz skutki w sferze społecznej	• KD1_U16	• aktywność w trakcie zajęć • dłuższa wypowiedź na forum grupy projekt multimedialny	• Ćwiczenia
student potrafi przygotować dłuższą wypowiedź w języku polskim na temat nieetycznych zachowań komunikacyjnych i zaprezentować ją na forum publicznym, wskazując nieetyczne mechanizmy językowej walki na słowa	• KD1_U14	• aktywność w trakcie zajęć • dłuższa wypowiedź na forum grupy projekt multimedialny	• Ćwiczenia
student jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii na temat nieetycznych zachowań komunikacyjnych w świetle dostępnych danych i argumentów	• KD1_K09	• aktywność w trakcie zajęć • dłuższa wypowiedź na forum grupy	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Przygotowanie do zajęć i aktywny w nich udział, dłuższa wypowiedź na forum grupy, projekt multimedialny.

Literatura podstawowa

Butler J., *Walczące słowa. Mowa nienawiści i polityka performatywu*, Warszawa 2010.

Cegieła A., *Czym jest mowa nienawiści?*, „Poradnik Językowy” 2014, z. 1 s. 7-17.

Głowiński M., *Retoryka nienawiści*, [w:] "Nauka" 2007, nr 2, s. 19-27.

Hawrysz M., *Formy komunikacji agonistycznej*, [w:] eadem, *Polemiczna twórczość Marcina Czechowica w perspektywie genologii lingwistycznej*, Zielona Góra 2012, s. 51-68.

Kamińska-Szmaj I., *Judzi, zohydza, ze czci odziera. Język propagandy politycznej w prasie 1919-1923*, Wrocław 1994.

Klemperer V., *LTI. Notatnik filologa*, Kraków 1983.

Kłosińska K., Rusinek M., *Dobra zmiana. Czyli jak się rządzi światem za pomocą słów*, Kraków 2019.

Kowalski S., Tulli M., *Zamiast procesu. Raport o mowie nienawiści*, Warszawa 2003.

Naruszewicz-Duchlińska A., *Nienawiść w czasach Internetu*, Gdynia 2015.

Przybyszewski S., Rutkowski M., *Agresja werbalna w komentarzach internetowych (zarys problematyki)*, [w:] *Nowe zjawiska w języku, tekście i komunikacji*, Olsztyn 2006, s. 344-351.

Literatura uzupełniająca

Bartmiński J., *Stereotypy mieszkają w języku. Studia etnolingwistyczne*, Lublin 2009.

Cegieła A., *Słowa i ludzie. Wprowadzenie do etyki słowa*, Warszawa 2014.

Etyka międzyludzkiej komunikacji, red. J. Puzynina, Warszawa 1993.

Grzegorzczkova R., *Obelga jako akt mowy*, „Poradnik Językowy” 1991, z. 5–6, s. 193–200.

Hawrysz M., *Kształtowanie wizerunku religijnego przeciwnika w piśmiennictwie Marcina Czechowica – wątki, strategie, cele*, [w:] *Zielonogórskie seminaria językoznawcze 2010*, red. S. Borawski, M. Hawrysz, Zielona Góra 2011, s. 9-29.

Kamińska-Szmaj I., *Słowa na wolności*, Wrocław 2001.

Kochan M., „Przyklejanie etykietek”, czyli o negatywnym określaniu przeciwnika, „Język a Kultura” 1994, t. 11, s. 85-89.

Laskowska E., *Miedzy językiem ideologii a językiem agresji*, [w:] *Reverendissimae Halinae Satkiewicz cum magna aestimatione*, Warszawa 2008.

Laskowska E., *Wyrażanie dezaprobaty wobec postawy partnera w dyskursie publicznym (na przykładzie telewizyjnego programu „Prosto w oczy)*, "Przegląd Humanistyczny" 2007, z. 1, s. 47-56.

Niemczyk P., *Pogarda. Dlaczego rośnie liczba przestępstw z nienawiści w Polsce*, Kraków 2019.

Ostrowski Ł., *Mowa o rasizmie. Pojęcie rasizmu we współczesnej polskiej prasie antyfaszystowskiej i skrajnie nacjonalistycznej*, Warszawa 2009.

Peisert M., *Formy i funkcje agresji werbalnej. Próba typologii*, Wrocław 2004.

Reszka J., *Obmowa, a plotka, donos i oczernienie – rozważania semantyczne*, „Język Polski” 1995, nr 2, s. 31-35.

Satkiewicz H., *Językowe przejawy agresji w mediach*, [w:] *Język w mediach masowych*, Warszawa 2000.

Staszewska J., *Wulgaryzacja przekazu jako wyróżnik języka w komunikacji na forach internetowych*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Linguistica” 2010, t. 45, s. 197-208.

Uwagi

Jest to przedmiot opcjonalny, wybierany z oferty ~~przedmiotów do wyboru~~ Instytutu Filologii Polskiej; przedmiot zostanie uruchomiony w zależności od potrzeb i zainteresowania w danym semestrze studiów (na podstawie deklaracji studentów/elektronicznego wyboru przedmiotów).

Zmodyfikowane przez dr Krystian Saja (ostatnia modyfikacja: 13-05-2021 19:47)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ